

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2018. évi február hó 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 12.B.165/2015/119. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a szabadságvesztés tartamát 13 (tizenhárom) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2017. évi június hó 21. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Indokolás

A Pécsi Törvényszék a 2017. június 21-én kelt 12.B.165/2015/119. számú ítéletével a vádlottat a 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő emberölés büntette miatt 15 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, annak megállapításával, hogy a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható. Ezen túlmenően rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés érdekében. A nyilvános ülésen előadott perbeszédében a védő mindezt azzal tartotta fenn, hogy másodlagosan a cselekmény eltérő, az emberölés alapesetként történő minősítését kérte megállapítani.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására tett indítványt. A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ölési cselekmény közvetlen előzményeit érintően - a Be.351.§ (2) bekezdés b) pontjának II. fordulata értelmében - hiányosnak találta, ezért azt a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján az alábbiak szerint egészítette ki:

- Miután a vádlott a lakásba bement, *pontosan meg nem állapítható előzmények után* támadt rá a sértettre.

Az ekként kiegészített tényállás már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a lényeges körülményeket érintően felderített és egyben hiánytalan, ugyanakkor iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást - szem előtt tartva a Be.403.§ (3) bekezdésében írtakat is - a hatályon kívül helyező határozat indokainak a figyelembevételével, az ügy tárgyi súlyához igazodó gondossággal és körültekintéssel folytatta le. Maradéktalanul feltárta, egyenként és összességében megvizsgálta a büntetőeljárás során összegyűjtött bizonyítékokat, majd azok tartalmi hitelességéről, bizonyító erejéről meggyőző érveléssel számot is adott.

Sajátossága volt az ügynek, hogy a vádlott rendkívül rövid időn belül a nyomozó hatóság látókörébe került, kezdettől fogva úgy, mint lehetséges elkövető. Ez okból tőle - már a nyomozás elrendelését követő néhány órán belül - laboratóriumi vizsgálatra alkalmas mintát biztosítottak, oly módon, hogy a körmeit levágták és a nyusedéket, illetve a kaparékot zacskókba csomagolták, majd azokat igazságügyi szakértői vizsgálatnak vetették alá. A törvényszék a szakvéleményt készítő szakértőt meghallgatta, a hemogenetikai szakértő véleményét bizonyítékként értékelte. A bizonyítékok értékelése körében a másodfokú bíróság az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni.

A Be.78.§ (4) bekezdésében megfogalmazottak szerint nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, melyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők *eljárási jogainak lényeges korlátozásával* szerzett meg.

A fenti rendelkezés helyes értelmezéséből következően valamely bizonyítási eszközből származó tény kirekesztéséhez, figyelmen kívül hagyásához csak helyre nem hozható, súlyos perrendi hiba vezethet, ha az lényeges mértékben, alapjaiban kérdőjelezi meg az eljárás tisztességes jellegét. Ezzel szemben a perteknikai rendelkezések megszegése vagy a kisebb jelentőségű előírások, eljárásjogi biztosítékok elhagyása még nem teszi jogellenessé a bizonyítás eredményét, miután az ilyen természetű hibák és mulasztások kijavítással, kiegészítéssel vagy az eljárási cselekmény szabályszerű megismétlésével, illetve pótlásával orvosolhatóak.

Jelen esetben a nyomozó hatóság a vádlottat a bűncselekmény elkövetésének napján, 2012. május 25-én 20 óra 41 perctől kezdődően - emberölés büntette miatt indult eljárásban - tanúként hallgatta ki. Ekkor a vádlott már tudott arról, hogy a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság a **sértett** erőszakos halálának az ügyében nyomoz, erre - az élet elleni bűncselekmény megjelölésével - a kihallgatásáról készült jegyzőkönyv bevezető része is utalt. Mindezt a szóban forgó vallomásában a vádlott is elismerte, de a hozzá intézett kérdések alapján sem lehetett kétsége abban a tekintetben, hogy a nyomozó hatóság a korábbi szállásadója sérelmére elkövetett bűncselekmény körülményeit igyekszik tisztázni.

A kihallgatást foganatosító nyomozó - a Be.85.§ (2) bekezdésében felsorolt személyi adatok rögzítése után - figyelmeztette a vádlottat a Be.82.§ (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt vallomástétel megtagadásának a jogára, így arra, hogy nem köteles azokra a kérdésekre válaszolni, melyekkel önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná. E figyelmeztetést a vádlott megértette, azt külön is aláírta.

Ilyen előzmények után került sor - mintegy négy oldal terjedelemben - a vallomásának jegyzőkönyvbe foglalására, majd arra, hogy hozzájárulását adta ujjnyomat, szag- és a körmei alól biztosított DNS-minta vételéhez. Ennek megfelelően a vádlottat átkísérték a Kaposvári Rendőrkapitányság épületébe, ahol az ujj- és tenyérynymat-vétel, valamint a szájnyalkahártya-törlet levételének technikai szabályairól szóló képzésben részesített tanú 1 bűnügyi technikus a körmeit levágta és a nyesevéket, illetve a kaparékokat - jobb és bal kéz szerint elkülönítve - lezárt csomagokba helyezte.

Erre a nyomozó hatóságnak eljárásjogi lehetősége volt. A Be.106.§ (1) bekezdés második mondata értelmében ugyanis a terhelt és a sértett köteles a szakértői vizsgálatnak, illetve beavatkozásnak magát alávetni, kivéve a műtetet és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárást. A sértettre vonatkozó ezen előírást pedig - figyelemmel a Be.106.§ (4) bekezdésében írtakra - a tanúra is alkalmazni kell, természetesen azzal, hogy a Be.81-82.§ rendelkezései ilyenkor is irányadóak.

Ez utóbbi jogára - ahogyan arra már utalás történt - a vádlottat figyelmeztették, így az akaratának megfelelő döntés kialakításában jogellenes befolyásolás nem érte, akaratát a saját érdekei szerint, perrendi jogainak az ismeretében nyilváníthatta ki. A hatóságtól kapott jogszerű tájékoztatás után ugyanis dönthetett volna a vallomástétel, illetve a közreműködés megtagadása mellett, akár a kihallgatásának a végén, amikor a beleegyezését kérték a mintavételhez. Együttműködése ekként a saját elhatározásán, a választási lehetőségeinek a mérlegelésén alapult, így fel sem merülhetett az, hogy a nyomozó hatóság megsértette volna a Be.8.§-ában írt önvádra kötelezés tilalmát.

A bűnügyi nyilvántartási rendszerrel, a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásával és a mintavétellel kapcsolatban az általános rendőrségi feladatokról szóló 17/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás 79. pontja szerint egyéb személytől a mintavételt kizárólag nyilvántartásba vételi tevékenység végzésére jogosult személy hajthat végre, és arról jegyzőkönyvet kell kiállítani.

A Kaposvári Rendőrkapitányság állományába tartozó tanú 1 bűnügyi technikus - az Országos Rendőr-főkapitányság Dunakeszi Oktatási Központja által kiállított BNY 294/2011. számú tanúsítvány alapján - nyilvánvalóan ilyen személynek minősül. Az eljárási cselekményről ugyanakkor jegyzőkönyvet nem készített, a történetekről - 2013. május 29-ei keltezéssel - mindössze egy jelentést állított össze.

A nyomozati cselekmények foganatosítását igazoló jegyzőkönyv és jelentés közös - a Be.166.§ (3) bekezdésében, illetve a Be.168.§ (2) bekezdésében írt - tartalmi sajátossága annak biztosítása, hogy az említett okiratok alapján az eljárási szabályok megtartását ellenőrizni lehessen. A vádlott körmeinek a levágását, illetőleg a nyesedék és a kaparékok becsomagolását azonban *jogi* relevanciával bíró eljárási szabályok nem korlátozták, így a technikai előírások megsértése vagy figyelmen kívül hagyása legfeljebb a bizonyíték elvesztését, a szakértői vizsgálatra való alkalmatlanná válást eredményezhette volna. Ezt a kockázatot viselte a nyomozó hatóság, amikor a mintavétel általa foganatosított módjával a megszerzett biológiai anyagok genetikai tulajdonságait, illetve a rajtuk keresztül megismerhető információk minőségét vagy mennyiségét veszélyeztette. Jelentősége - jogi értelemben - mégsem ennek, hanem egy korábbi eljárási mozzanatnak volt, melynek során a vádlott, perrendi jogainak az ismeretében, a mintavételbe beleegyezett.

A jegyzőkönyv elkészítésének az elmulasztását az elsőfokú bíróság tanú 1 bűnügyi technikus, valamint a vizsgálati osztályt vezető tanú 11 rendőr-alezredes kihallgatásával egyébként is pótolta. Így ezen eljárási cselekmény lefolyása, a mintavétel módja, helye és ideje is teljes egészében rekonstruálhatóvá vált.

Mindezekre tekintettel nem történt olyan szabálysértés, mely a vádlott eljárási jogait lényegesen korlátozta volna.

A vádlottól biztosított körömnyesedék és körömkaparék - jobb és bal kéz szerint elkülönítve - zacskókba csomagoltan érkezett meg a Pécsi Tudományegyetem Igazságügyi Orvostani Intézetébe. Ezen vizsgálati anyagot az eljáró genetikus szakértők steril DNS és DNase mentes Eppendorf kapszulába helyezték, majd azonosító számmal látták el. A laboratóriumi vizsgálatok során a vádlott jobb kezéről származó körömnyesedék emberi vére - annak hemoglobin, valamint a fehérvérsejtek sejtfelszíni markereire - pozitív reakciót mutatott, miközben a szóban forgó mintából megfelelő DNS mennyiséget sikerült elkülöníteni. Hasonló megállapítás tehető a helyszíni szemle alkalmával a sértett holtteste mellett megtalált és lefoglalt, 32 centiméter hosszúságú fanyelű konyhakés tekintetében is.

A vádlott jobb kezéről biztosított köröm-mintából kevert típusú DNS-profil lehetett izolálni, melynek többségi (major) összetevője a vádlottól, míg a kisebb (minor) része - igen nagy fokban valószínűsíthetően - a sértettől származhatott. A statisztikai alapú valószínűség-számítás eredménye szerint ugyanis 1.044.618-szor volt valószínűbb az izolált minta egyik összetevőjének a sértettel való azonossága, mint az a feltételezés, hogy a kimutatott minor komponensek egy ismeretlen nőhöz lennének köthetőek.

A nyomozás során írásban előterjesztett hemogenetikai szakvélemény a vádlott jobb kezéről biztosított köröm alatti minta minor komponensét a sértett véreként kezelte. Ezt a 2016. február 3-ai tárgyaláson részletesen meghallgatott szakértő 7 igazságügyi genetikus szakértő annyiban pontosította, hogy a kevert DNS-profil sértetti részének vérrel való azonosságát - az elvégzett vizsgálati módszerek alapján - kategorikusan már nem tartotta fenn. Továbbra is változatlan maradt azonban az, hogy a kevert DNS-profil az immunkromatográfiás gyors tesztre pozitívan reagált, így valamelyik összetevője bizonyosan vérből származott, miközben az izolált minta (jobb kézzől levett körömnyesedék) komponensei rendkívül magas valószínűségi mutatókat eredményeztek a vádlottra és a sértettre vonatkozóan. Ezért a különleges szakértelmet igénylő kérdések - Be.109.§-a szerinti - tisztázása szakértő 7 igazságügyi szakértő részéről azzal a megállapítással zárult, hogy a vádlott jobb kezéről származó körömnyesedék alatt részben vért, részben pedig - igen markáns értékben - a sértett DNS-profilját lehetett kimutatni.

A sértett testébe - a bal oldali II. és III. bordák között - 305 mm mélyen behatoló szúrás intenzív vérzéssel járt, a szabad mellüregben összesen 2.500 ml vér keletkezett, melynek következtében a sértett felső ruházata teljesen átvérzett. A helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvből ismert az is, hogy a nappali szekrényében tárolt ágyneműk egy része - elkenődött formában - a sértett vérével szennyeződött. Ezek a nyomok nyilvánvalóan csak az elkövető közvetítésével kerülhettek a textíliákra,

mégpedig a kezéről, amikor tettének végrehajtását követően a lakásban értékek után kutatott.

Bizonyos tehát, hogy a sértett vére az ölési cselekmény során rákerült az elkövető kezére.

Mindez együttesen azt jelentette, hogy a vádlott a mintavételt megelőzően - minden kétséget kizáróan - oly módon érintkezett a sértettel, hogy annak vére hátramaradt a körme alatt.

Ezen túlmenően a konyhakés 20,5 centiméter hosszúságú pengéjéről biztosított véres szennyeződés genetikai profilja megegyezett a sértett DNS-tulajdonságaival, míg a markolatról rögzített minta a vádlott személyével volt összefüggésbe hozható. Ez utóbbi azért, mert 227.566-szor volt valószínűbb az izolált minta vele való azonossága, mint az a feltételezés, hogy az egy ismeretlen férfitől származna.

A Be.78.§ (2) bekezdése értelmében a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. Az ítélezési gyakorlat azonban hosszú ideje kiemelt jelentőséget tulajdonít a modern technológia alkalmazásán és a természettudományos ismereteken alapuló hemogenetikai szakvéleményeknek, különösen akkor, ha azok magas valószínűségi értéket mutatnak. Így volt ez a jelen esetben is, mindenekelőtt és hangsúlyosan a vádlott jobb kezéről biztosított körömminta tekintetében, ahol az izolált DNS-profil kisebb komponensét - a hazai statisztikai adatokat figyelembe véve - a sértetten kívül legfeljebb 4-5 másik magyarországi személlyel, ismeretlen nővel lehetne összefüggésbe hozni.

Ezeket az adatokat kellett egybevetni az egyéb bizonyítékokkal.

A bűncselekmény elkövetésének napján a vádlott több alkalommal is elhaladt a, utca .. számú épület előtt, melynek biztonsági kamerarendszere egyértelműen rögzítette a mozgását, illetve a haladási irányát. A tárolt képek minősége egyben a személyazonosítását is lehetővé tette, melyet a kamerafelvétel megtekintése és elébe tárása után a vádlott sem vitatott, elismerve azt, hogy azokon ő látható.

A sértett, utca ... szám alatti lakóháza a kamerafelvételek helyétől hozzávetőlegesen 210 méterre volt, melyet gyalogosan 3-4 perc alatt lehet megtenni.

A vádlott 2012. május 25-én 14 óra 23 perckor negyedik alkalommal haladt el a biztonsági kamera látószöge előtt, ezúttal úgy, hogy a déli irányból, a Áruház felől érkezett és észak-nyugati irányba, a sértett háza felé tartott. A felvételeken

legközelebb 15 óra 52 perckor vált láthatóvá, amikor éppen az ellenkező utat járta be: ekkor észak-nyugati irányból jelent meg és a kamera felé közelített. Ruházata mindkét esetben sötét színű rövid ujjú pólóból, világoskék színű farmernadrágból és sötét talpú, fekete-fehér felsőrésszel rendelkező cipőből állt.

Ebből következően a vádlott 14 óra 23 perc és 15 óra 52 perc között a sértett lakóházának a közvetlen környezetében tartózkodott.

Ezen időszak alatt a sértett 14 óra 48 perckor fogadott egy telefonhívást, amelynek során 140 másodperces beszélgetést folytatott egy régi ismerősével, tanú 9-el. Ez volt az utolsó dokumentálható adat, mely az életben léteire utalt.

Ismertté vált az is, hogy a sértett a déli órákban 2 üveg sört fogyasztott el, a holttestéből biztosított minta pedig 0,29 g/liter véralkohol-koncentrációt mutatott. Az elfogyasztott sör ilyen mértékű felszívódásához - szakértő 5 igazságügyi orvosszakértő számítása szerint - mintegy 3-4 óra szükséges, így a fentiekből következően a sértett halála 14 óra 50 perc és 16 óra között következhetett be. Éppen abban az időszakban, mely a vádlott tekintetében kritikusnak bizonyult.

A szóban forgó időszakra vonatkozóan ugyanis a hollétéről nem tudott számot adni, azzal kapcsolatosan az eljárás különböző szakaszaiban egymásnak ellentmondó, esetenként zavaros vallomásokat tett. Kezdetben még azzal érvelt, hogy a sértettnél csak egy alkalommal járt, a déli órákban, amikor varrnivaló ruhákat vitt, ezt azonban később kiegészítette, illetve annyiban pontosította, hogy az első próbálkozása sikertelen maradt, ezért később visszament a utca szám alatti épülethez. Hivatkozott arra, hogy a délutáni órákat a, utca ... szám alatti albérletében töltötte, majd a biztonsági kamera által készített felvételek és időpontok elébe tárása után - némileg zavarodottan - már úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik a tartózkodási helyére, illetve arra, hogy mit csinált. Egy utcai remélt találkozóval összefüggésben leírást adott az öltözetéről, tagadva azt, hogy a vádbeli napon fekete-fehér felsőrésszel rendelkező sportcipőt viselt volna, melyet utóbb - mindkét részlet tekintetében - megváltoztatott, elismerve, hogy a utcában nem járt, a felvételeken is látható sportcipőt pedig valóban használta.

Lényeges körülmény volt az is, hogy a 2012. május 25-én 14 óra 23 perc és 15 óra 52 perc között dokumentáltan viselt sötét talpú, fekete-fehér felsőrésszel rendelkező cipőt a nyomozó hatóság másnap, a 2012. május 26-án 22 óra 10 perckor, a,utca ... szám alatti lakásban foganatosított házkutatás során már nem tudta lefoglalni, mivel azt a vádlott ismeretlen helyen eldobta. Mindezt azzal magyarázta, hogy a cipője véres lett, amikor - tanú 7 kérését teljesítve - előbb a kapuban szóval tartotta a sértettet, majd mintegy fél óra elteltével visszament a házba és felfedezte a holttestet.

E védekezésben előadottakat azonban semmi sem támasztotta alá. A sértett albérlője, tanú 7 - a munkáltatója és a munkatársa által igazoltan - egész nap a gyár területén dolgozott, ahonnan csak a munkaidő végén távozott, amikor őt tanú 6 17 óra körül az autójával a, útja és a utcai közlekedési csomópontig elvitte. Innen gyalogosan ment haza, ahol a csengetésére a sértett már nem jött elé kaput nyitni, ezért hátulról, a kerten keresztül közelítette meg a bejáratot. Ekkor szembesült a sértett erőszakos halálával és tett 17 óra 45 perckor bejelentést a rendőrségre. Így semmiféle ésszerű magyarázata nem lehetett annak, hogy a vádlottat a sértett figyelmének az elterelésére, szóval tartására vegye rá.

Szembetűnő volt ugyanakkor, hogy a vádlott - a 2012. május 31-ei vallomásában - olyan ismeretekről adott számot, melyekről csak a helyszínen szerezhett tudomást. Említést tett ugyanis a televíziókészülék bekapcsolt, valamint a szekrényajtók nyitott állapotáról, a szoba felforgatásáról, a padlózatra szórt ruhákról és - nem utolsósorban - a sértett nyugalmi helyzetéről, így arról, hogy a holttest a fal mellett lévő ágyon feküdt, majdnem keresztben. Mindez maradéktalanul megfelelt annak a látványnak, ami a helyszínre érkező szemlebizottsági tagokat fogadta.

Elmondta továbbá a vádlott ekkor azt is, hogy az udvarról a hátsó kert felé távozott, mely körülmény egybevágott azzal, hogy a hazatérő tanú 7 az említett helyen - egy lépcsőszáron - a növényzet letaposását látta. Kétségtelen, hogy tanú 7 az általa észlelt nyomokat ellentétes irányba tartónak vélte, de mindez akár tévesen is rögzülhetett benne. Jelentősége - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - a növényzet letaposásának volt, annak a körülménynek, hogy valaki egy irányba haladóan igazolhatóan járt ott.

Nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a vallomásaiban gyakorta következetlen és ellentmondásos vádlott csak a vádemelést követően, az eljárás bírósági szakaszában hivatkozott arra, hogy a második látogatása alkalmával egy szelet lekváros kenyeret is megevett. Ez ugyan magyarázatul szolgálhatott a konyhakész nyelén rögzített kevert és hiányos, részben a vádlott DNS-profiljával egyező biológiai anyagmaradvány eredetére, de arra már nyilvánvalóan nem, hogy a jobb kezéről származó körömnyesedékre hogyan kerülhetett a sértett vére. A rendelkezésre álló bizonyítékok együttes értékelése ez utóbbi kérdést válaszolta meg. Így az említett szennyeződés - kétséget kizáró bizonyossággal - akkor keletkezett, amikor a vádlott három nagy erejű, a mellkasi, a gyomorszáji és a hasi részre irányzott szúrással kioltotta a sértett életét.

Ez tette lehetővé a szekrények felforgatását, a lakószoba átkutatását, majd azt, hogy a reggel még teljesen vagyontalan, hitelbe fogyasztó vádlott a kora esti órákban a tartozását rendezte és a presszóban újabb italt rendelhetett magának.

Mindezeket a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság is áttekintette, azokat logikusan értékelte. A múltbeli történéseket a lehetséges mértékig felderítette, de helyesen járt el akkor is, amikor a sértett háznál történő második megjelenés időpontját csak hozzávetőlegesen - a 14 óra 48 perckor fogadott hívás befejezéséhez viszonyítottan - rögzítette. Ennél több adat ugyanis nem állt rendelkezésre, ahogyan arra sem, hogy a sértett bántalmazását pontosan mi előzte meg. Ezért az elsőfokú bíróság egyébként helytálló ténymegállapításait ki kellett egészíteni azzal, hogy az ölési cselekmény meg nem állapítható előzmények után zajlott le. A Be.352.§ (2) bekezdésében írtak szerint ezzel a kiegészítéssel vált a tényállás irányadóvá a másodfokú eljárásban.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések eredménytelennek bizonyultak.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott a cselekmény elkövetését megelőzően készpénzzel nem rendelkezett, így a délelőtti órákban is csak annak ígérete ellenében szolgálták ki az italboltban, hogy a tartozását később rendezi. Ezt követően kétszer kereste fel a sértettet, akire a második alkalommal rátámadt, majd őt megölte. A sértett életének a kioltása után a vádlott a lakásban kutatni kezdett: a nappaliban elhelyezett pénztárcát a kezébe vette, illetve a szekrényben található ruhaneműket felforgatta. A kora esti órákban pedig ismét betért az italboltba, ahol a tartozását kifizette és még egy további italt fogyasztott.

Az élet elleni bűncselekmény akkor tekintendő nyereségvágyból elkövetettnek, ha az közvetlen anyagi előny megszerzését célozza. A megállapításához nem szükséges, hogy a bűncselekménnyel elérni kívánt anyagi előny ténylegesen realizálódjon, miután a súlyosabb minősítésnek nem az eredmény, hanem az anyagi érdekeltségű motívum az alapja. Így akkor sincs törvényes akadálya e minősítésnek, ha a vagyoni előny megszerzésében motivált elkövető egyébként semmilyen haszonra nem tesz szert.

A jelen ügyben az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel azokat a ténybeli részleteket, melyek a cselekmény nyereségvágyból történő elkövetését megalapozták. Ilyennek kellett tekinteni a pénztárca kézbe vételét, a ruhásszekrény átkutatását, valamint azt, hogy a cselekmény elkövetése után a néhány órával korábban még teljesen pénztelen vádlott már ki tudta fizetni az italfogyasztását.

Ezért törvényes a cselekmény Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő emberölés büntetteként történő értékelése.

Nem volt tehát megalapozott az ezt sérelmező jogorvoslati kérelem sem.

E bűncselekmény tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő. A határozott ideig tartó szabadságvesztés Btk.80.§ (2) bekezdése szerinti középérték tizenöt év.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság némileg pontatlanul és hiányosan tárta fel.

A vádlott rendszeres alkoholfogyasztó, akinek az életvitelét - éppen a túlzott szeszital-fogyasztás következtében - a társas kapcsolatok és szociális szerepfunkciók jelentős hanyatlása, beszűkülése jellemezte. Személyiségének egyéb hátrányos jegyeire ugyanakkor az igazságügyi pszichiátriai lelet és szakértői vélemény sem utalt, így a súlyosító körülmények köréből az állandósult jellemhibára való utalást mellőzni kellett. Ezzel szemben nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy a cselekményét egyedülálló, idős sértett sérelmére követte el, melyet a terhére kellett értékelni.

A több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat szerint enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; mégis azzal, hogy minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb időtartam szükséges e tárgyi tényező nyomatékos figyelembe vételéhez. Enyhítő az is, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt, különösen úgy, ha annak egészét vagy jelentősebb részét a személyi szabadságától megfosztva, előzetes fogvatartásban töltötte (*Legfelsőbb Bíróság 56/2007. BK vélemény III/10-11. pont*).

A jelen ügyben a bűncselekmény 2012. május 25-ei elkövetése óta közel hat esztendő telt el, szinte mindvégig úgy, hogy a vádlott egyben büntetőeljárás hatálya alatt is állott. Ezen időszak alatt számolnia kellett a felelősségre vonásával és azzal, hogy elmarasztalása esetén hosszabb tartamú szabadságvesztéssel kell szembenéznie, mely a számára bizonytalanságokkal teli élethelyzetet eredményezett. A vele szemben hozott felmentő ítéleteket két alkalommal is hatályon kívül helyezték, az ügye - a bírósági szaktól kezdődően - többször újraindult. Mindeközben 2012. május 31.-től 2013. október 16.-áig, majd 2017. június 21-étől előzetes fogvatartásban volt, míg a köztes időszakban szabadlábon védekezett.

A másodfokú bíróság megítélése szerint ezek a körülmények a büntetés kiszabása során olyan nyomatékkal bírnak, hogy lehetőséget biztosítanak a középértéknél enyhébb büntetés kiszabására is. Ezért a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1)

bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a szabadságvesztés tartamát tizenhárom évre mérsékelte.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, így azokat a Be.371.§ (1) bekezdésében írtak szerint helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztésbe a Btk.92.§ (1) bekezdése értelmében a 2017. június 21. napjától eltelt időt is be kell számítani.

Pécs, 2018. február 20.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 12.B.165/2015/119. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.45/2017/6. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2018. évi február hó 20. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke

tisztviselő